

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Psichikos sveikatos reforma: kryptys ir siekiami pokyčiai

Ignas Rubikas
Sveikatos apsaugos ministerijos
Psichikos sveikatos skyriaus vedėjas
2023 m. kovo 2 d.

Co-funded by the European Union's Health Programme
under Grant Agreement No. 01035969 /JA-02-2020 [HADEA]

Pokyčių planavimas

Europos Komisijos *Joint Action* patirties perėmimo iniciatyva (Belgijos modelis)

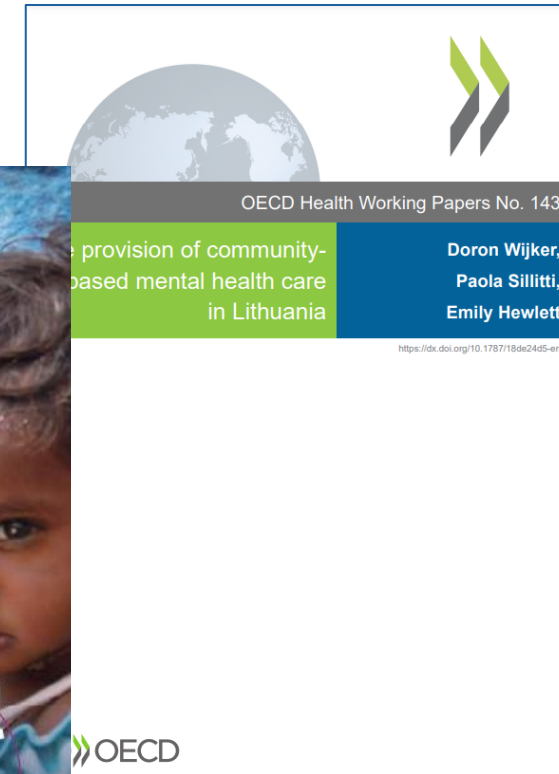
EK/EBPO Psichikos sveikatos sistemos analizė ir rekomendacijos

Sveidros ir kitų registrų duomenų analizė

Pasaulio sveikatos organizacijos, kitų organizacijų rekomendacijos

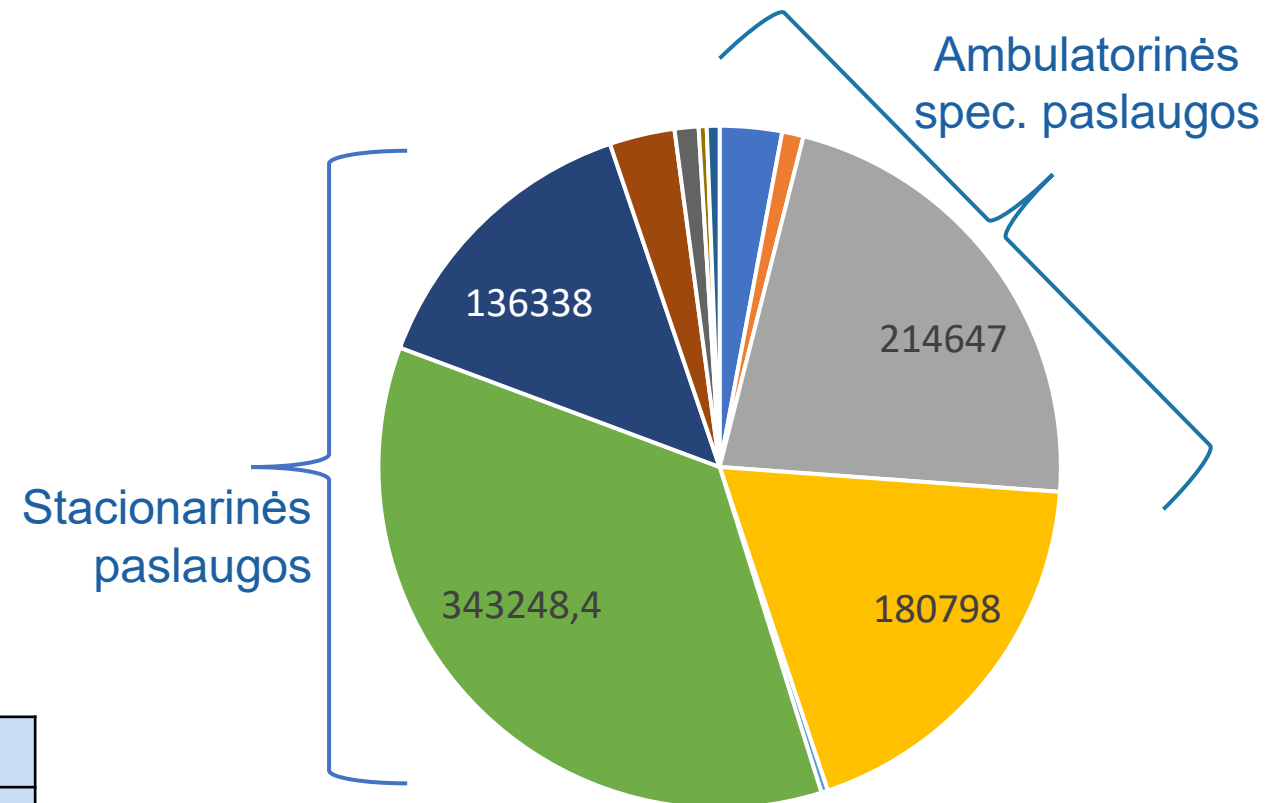
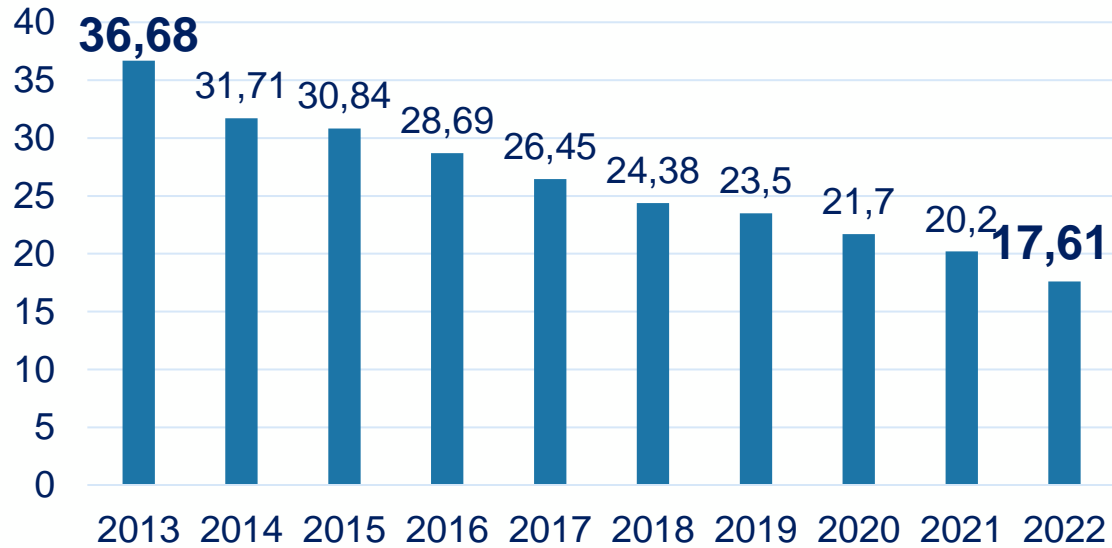
Viešosios konsultacijos, darbo grupės

Gerosios praktikos perėmimo vizitai

Iššūkliai

Savižudybių skaičius 100 tūkst. gyventojų

Pakartotinės hospitalizacijos	Procentai per:		
	3 mėn.	6 mėn.	12 mėn.
Visi psichikos ir elgesio sutrikimai	15,0	23,5	33,6
Šizofrenija	20,8	31,3	44,9

Pagrindiniai reformos rodikliai

Iki 2030 metų:

Psichiatrijos stacionaro
lovų skaičius **-30%**
Nuo 2413 (2020 m.) iki 1664

Savižudybių skaičius
100000 gyventojų **-40%**
Nuo 21,6 (2019 m.) iki 13

Pakartotinės
hospitalizacijos **-33%**
Nuo 33 proc. (2019 m.) iki 22 proc.

Psichikos sveikatos
stigmos sumažėjimas **-5%**
Nuo 61,7 proc. (2022 m.) iki 56,7 proc.

Regioninių netolygumų
mažėjimas

Geresnė pacientų
gyvenimo kokybė

Pacientų pasitenkinimas
paslaugomis

Tikslai ir principai

1. Stiprinti **orientaciją į pacientą**, diegti **atsistatymo paradigma** ir **žmogaus teisių** principais grįstas paslaugas
2. Transformuoti paslaugas, **mažinant stacionarines** ir plėtojant **bendruomenines ir ambulatorines** paslaugas
3. Tobulinti **kokybę**, plėtojant **psichosocialines, įrodymais grįstas** ir **integruotas** paslaugas
4. Mažinti regioninius ir kitus **netolygumus**

Horizontalūs prioritetai:

Savižudybių prevencija

Priklausomybės ligų
gydymas

Vaikų ir paauglių
psichikos sveikata

1 tikslas: pirmiausia – pacientas

Atsistatymo (angl. *recovery*) paradigma

- ✓ *Horizontalu: požiūris ir kultūra visuose lygiuose*
- ✓ Naujos paslaugos: aktyvios bendruomeninės priežiūros komandos, atvejo vadyba ir kita
- ✓ Kvalifikacija ir kompetencijos, įrankiai ir metodikos
- ✓ Kompleksinės bendruomeninės paslaugos

Žmogaus teisėmis grįstos paslaugos

- ✓ *Horizontalu: požiūris ir kultūra visuose lygiuose*
- ✓ PSO Quality Rights iniciatyva
- ✓ Priverstinio hospitalizavimo prevencijos planas

Orientacija į pacientą

- ✓ Pacientų grįžtamojo ryšio sistema per IPR IS
- ✓ PREMs ir PROMs pilotinis projektas 2023 m.
- ✓ Paciento kelių diegimas klinikinėje praktikoje

2 tikslas: paslaugų transformacija

Psichikos sveikatos centrai

- ✓ Nauji paslaugų teikimo reikalavimai
- ✓ Atvejo vadybos pilotinis projektas
- ✓ Dėmesys trims horizontalioms sritims

Aktyvaus bendruomeninio gydymo mobiliosios komandos

- ✓ Parengtas teisės aktas ir pateiktas vertinti
- ✓ Pradžia 2024 m. sausį su 4 komandomis

Visuomenės sveikatos biurai

- ✓ Psichikos sveikatos dotacija ir stebėseną
- ✓ Sąsaja su pirminės priežiūros lygiu

Psichiatrijos dienos stacionarai

- ✓ Nauji paslaugų teikimo reikalavimai ir įkainis
- ✓ Įtraukta į Sveikatos centro paslaugų sąrašą
- ✓ ES investicijos paslaugų plėtrai

Psichoterapija

- ✓ Psichoterapijos dienos stacionaras
- ✓ Ambulatorinė psichoterapija: įkainis, licencijavimas, specialistai, TLK sutartys

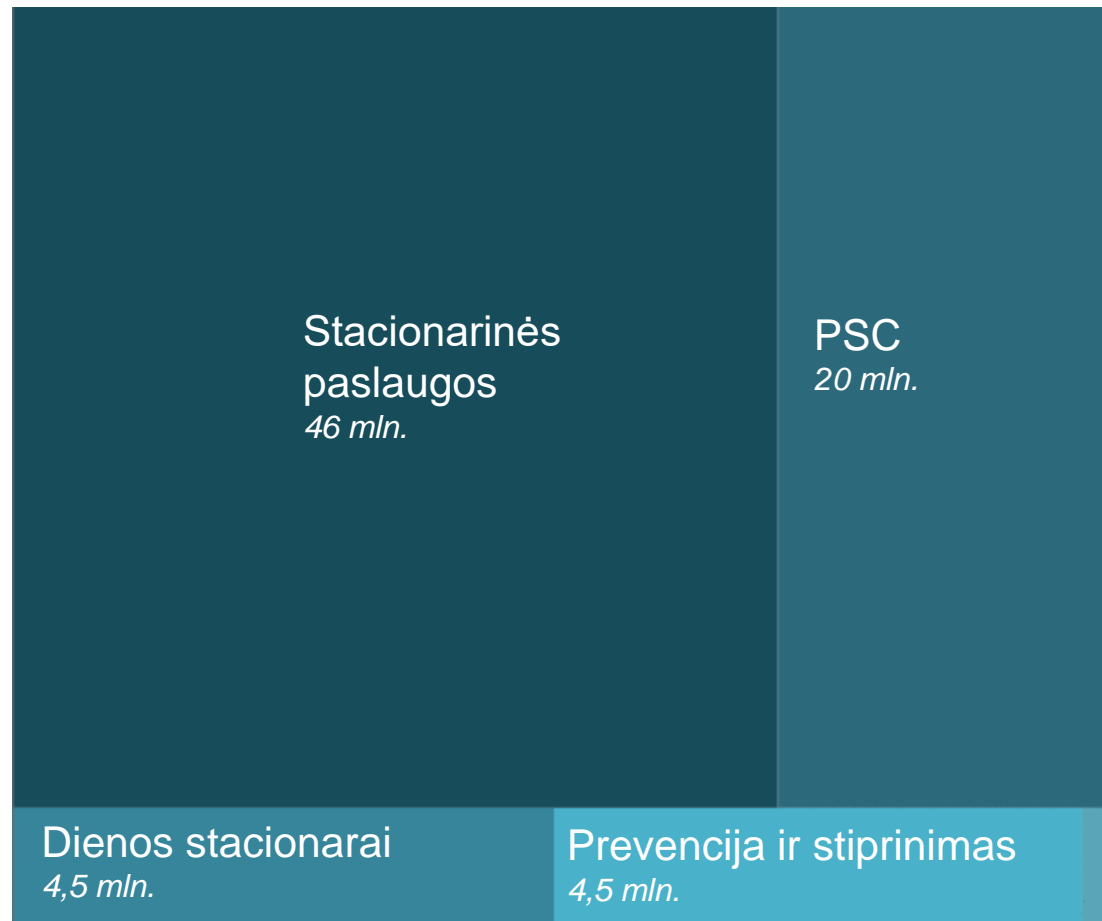
Stacionarai

- ✓ Išlieka svarbia sistemos dalimi
- ✓ Tęstinumas, kokybė, žmogaus teisės

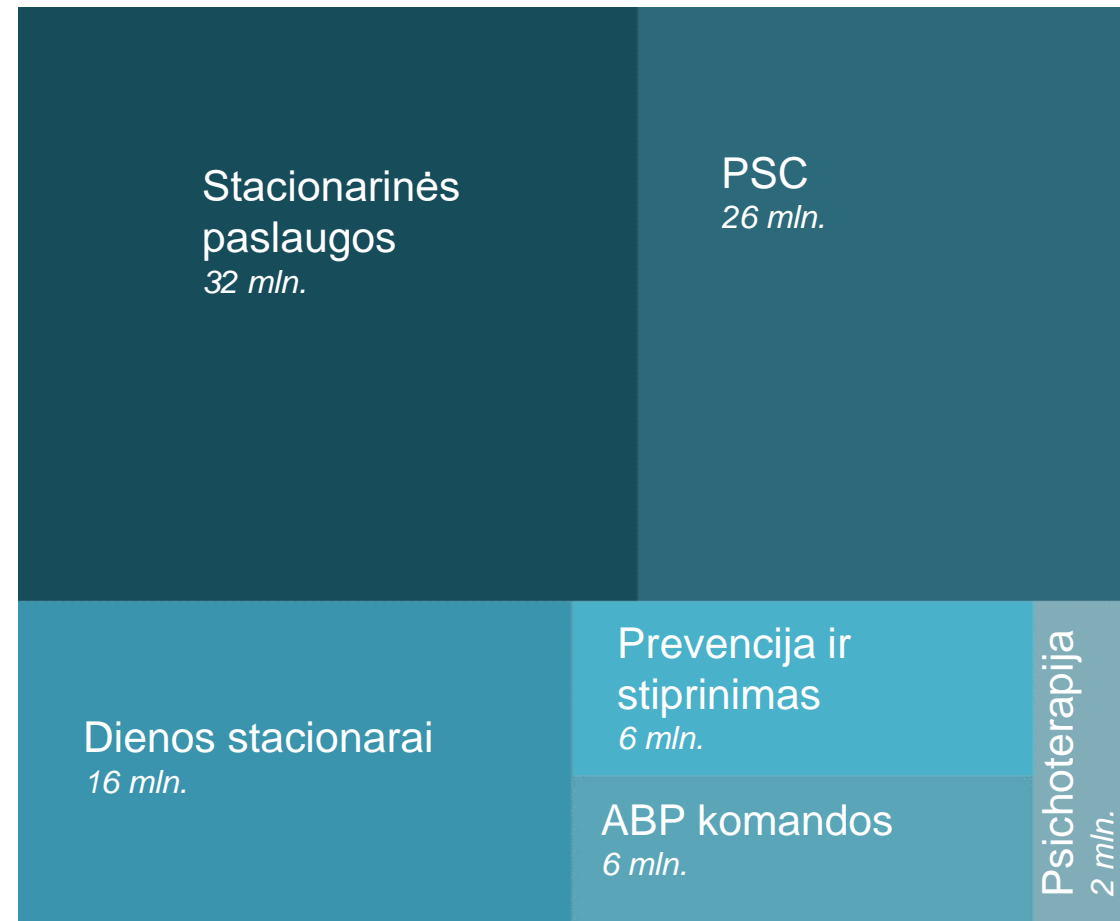

2 tikslas: paslaugų transformacija

2020...

2030... (planuojama)

3 tikslas: paslaugų kokybė

Psichosocialinės paslaugos

- ✓ Slaugytojų, psichologų, socialinių darbuotojų ir kt. įgalinimas
- ✓ Tvarkos aprašai – balanso pokytis

Integruotos paslaugos

- ✓ Visuomenės sveikatos biurų ir šeimos gydytojų komandos integracija
- ✓ Diagnostikos ir gydymo metodikų – paciento kelių diegimas praktikoje

Įrodymais grįstos intervencijos

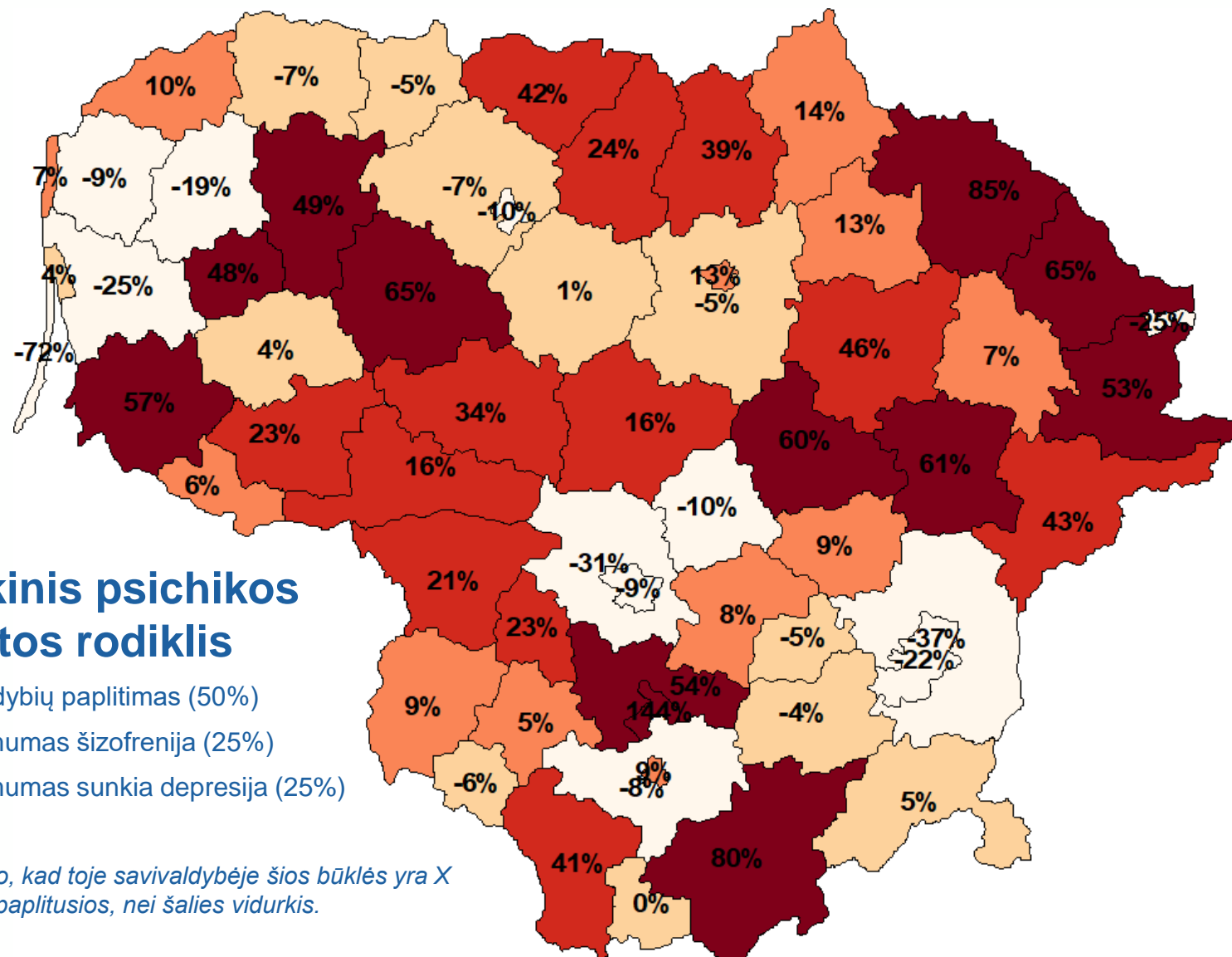
- ✓ Specializuotų terapijų diegimas – kvalifikacijos tobulinimas
- ✓ Psichologinio vertinimo testų adaptavimas

4 tikslas: regioniniai netolygumai

Įstaigų tinklo optimizavimas

- ✓ PSC visose savivaldybėse
- ✓ Stacionariųjų paslaugų išdėstymas
- ✓ Dienos stacionarų plėtra
- ✓ Dėmesys trimis horizontalioms sritims

Finansai ir specialistai

Specialistų pasiūla ir pritraukimas

- ✓ Transformacija tarp skirtingų paslaugų
- ✓ Funkcijų pasidalinimas tarp specialistų
- ✓ Palankesnės darbo aplinkos kūrimas
- ✓ Valstybinio užsakymo formavimo komitetas
- ✓ Pritraukimo į regionus priemonės

Kvalifikacijos tobulinimas

- ✓ 3,6 mln. eurų kvalifikacijos tobulinimui
- ✓ Kvalifikacijos tobulinimo aprašo pakeitimai

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

Co-funded by the European Union's Health Programme
under Grant Agreement No. 01035969 /JA-02-2020 [HADEA]